

Rapport om hastighetsövervakning av fordonstrafik på väg 296

i Los, Ljusdals kommun

v1. 15/9/2025

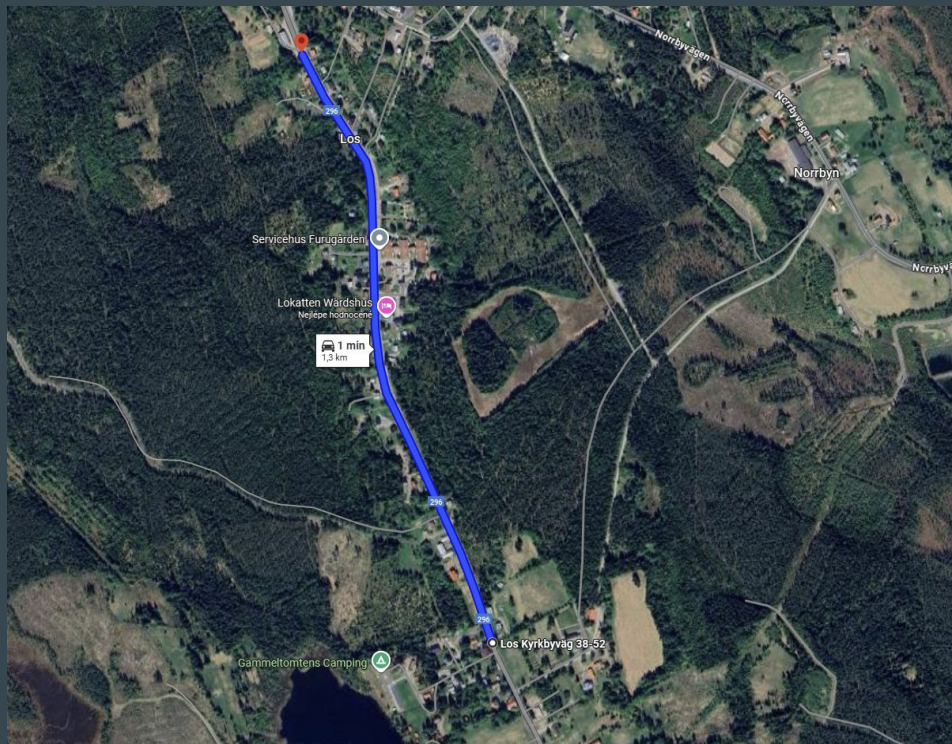
Hastighetsövervakningen av fordon genomfördes i syfte att påvisa en oroande trend av att den högsta tillåtna hastigheten inte respekteras i byn Los.

Det huvudsakliga motivet är att samla in data som underlag för vidare åtgärder – dialog med ansvariga myndigheter om möjligheterna att öka säkerheten för gående och cyklister i byn.

Den övervakade sträckan

En sträcka på 1,3 km mellan adresserna Gruvbyvägen 10 och Los Kyrkbyväg 37, som passerar förbi centrala platser i byn – campingen, kyrkan, restaurangen och äldreboendet. Det är den huvudsakliga genomfartsleden i byn, där många människor rör sig till fots – till arbetet, för att handla eller på en promenad.

På hela sträckan är den högsta tillåtna hastigheten 40 km/h. Skyltarna är väl synliga och flera är uppsatta längs hela sträckan på båda sidor av vägen.

Säkerhet för gående och cyklister

En gång- och cykelväg finns i Los endast som en mycket kort sträcka mellan restaurangen Lokatten Wärdshus och Kyrkbyväg 110. Den totala längden är endast 250 meter.

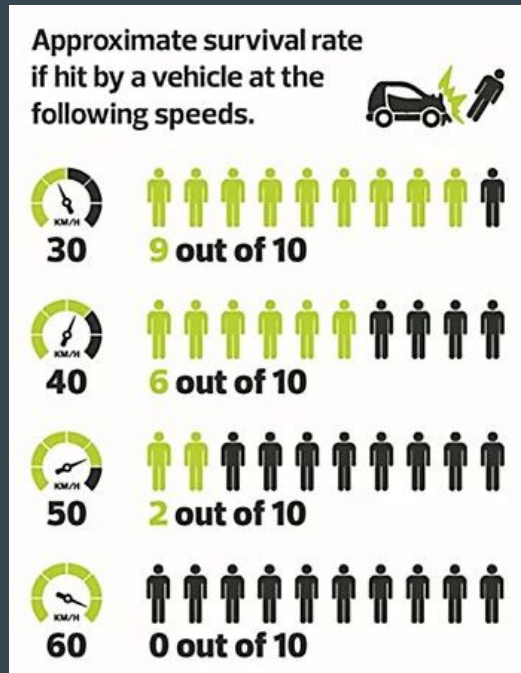
En annan sträcka där gående och cyklister kan röra sig på en separat bana finns mellan Gruvbyvägen 22 (det tidigare Kommunhuset) och brandstationen (Gruvbyvägen 56). Den totala längden är cirka 750 meter.

Mellan Kyrkbyn och Gruvbyn (och även i andra delar av Los) saknas den så nödvändiga trottoaren. Gående skulle kanske kunna känna sig något tryggare när de går på vägkanten om bilisterna höll den angivna hastighetsgränsen på 40 km/h. Som alla dock kan komma och själva se – och som även insamlade data bekräftar – följer bilisterna inte hastighetsgränsen utan kör betydligt fortare.

När hastighet möter fotgängare

På vägen där människor ofta går längs vägkanten avgör hastigheten liv och död. Forskning visar att en fotgängare har stor chans att överleva vid en kollision i 30 km/h, medan risken att inte överleva är hög vid 50 km/h. Skillnaden på bara några kilometer i hastighet kan alltså vara skillnaden mellan lindrig skada och dödsfall. Varje kilometer över den tillåtna hastigheten 40 km/h förlänger bromssträckan och ökar risken för allvarliga konsekvenser avsevärt. Att hålla hastighetsgränsen är därför ingen formalitet – det är en avgörande förutsättning för säkerheten för alla som går eller cyklar längs denna väg.

Vi – invånarna i Los – önskar säkra trottoarer för promenader och cykling. Vi önskar att förare respekterar hastighetsgränsen. Vi vill att våra barn ska kunna gå säkert till skolan. Vi vill att ingen ska behöva vara rädd för att gå runt sitt eget hus. Vi vill ha en säker plats för alla.

Datainsamlingsmetod

Två mobiltelefoner med den specialiserade appen Carmen ANPR (Automatic Number Plate Recognition) placerades vid de två punkterna som avgränsar den övervakade vägsträckan under 13 dagar. Appen detekterar fordon och kan läsa av registreringsskyltar. Varje fordonsdetektering registreras med exakt tidpunkt för passage.

När tider från båda mätpunkterna är tillgängliga för ett fordon kan medelhastigheten för det fordonet på den aktuella sträckan enkelt beräknas.

Vi kan använda en enkel formel för att beräkna medelhastigheten:

$$v = \frac{d}{t_2 - t_1}$$

Där:

- v = medelhastigheten för fordonet på sträckan (i meter per sekund, m/s, kan även omräknas till km/h)
- d = avståndet mellan de två mätpunkterna (i meter, t.ex. 1300 m)
- t_1 = tidpunkt då fordonet passerar första punkten (i sekunder)
- t_2 = tidpunkt då fordonet passerar andra punkten (i sekunder)

För hastighet i km/h:

$$v_{km/h} = \frac{d}{t_2 - t_1} \cdot 3,6$$

Efter kalibrering med hjälp av en provkörning med ett fordon utrustat med farthållare drogs en avvikelse på 6 % av från alla uppmätta värden.

Om registreringsskyltavläsning:

Detta är en tekniskt mycket enkel metod för att läsa registreringsskyltar med hjälp av en mobiltelefon. Det är alltså inte möjligt att läsa 100 % av skyltarna. Generellt minskar chansen att läsa av en skylt om:

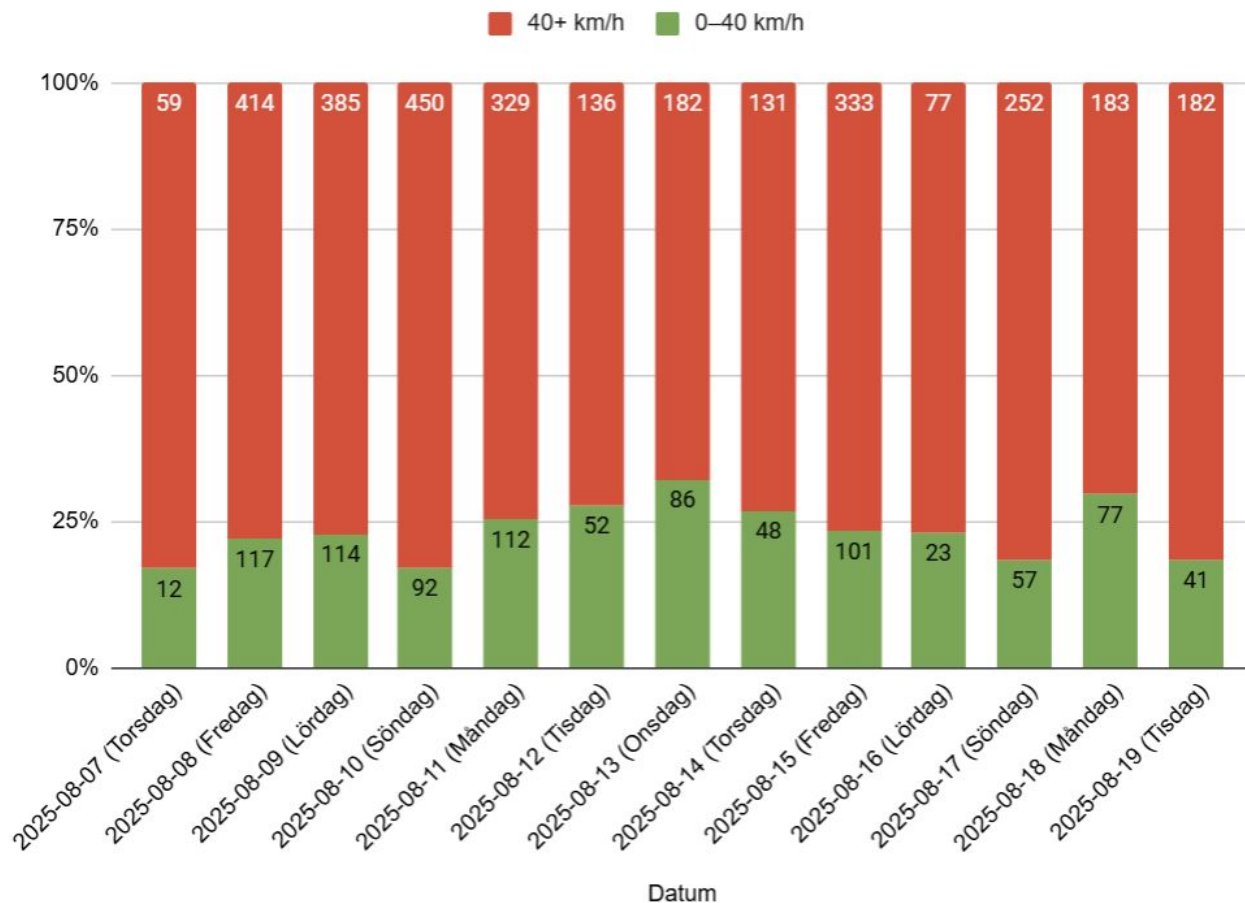
- Det är natt – vi har inga data från natten (generellt kör förare betydligt snabbare på natten)
- Vädret är dåligt – kraftigt regn eller viss kontrast från skarpt solljus kan försvåra avläsningen
- Fordonet kör mycket snabbt – avläsningen fungerar mer tillförlitligt på långsamt körande bilar.

Ibland uppstod tekniska problem där en av kamerorna slutade spela in under delar av dagen, vilket gör att vissa dagar kan ha färre insamlade data.

Resultat

Diagram:
Hastighetsfördelning
0–40 km/h /
40km/h+ (antal bilar)
per dag

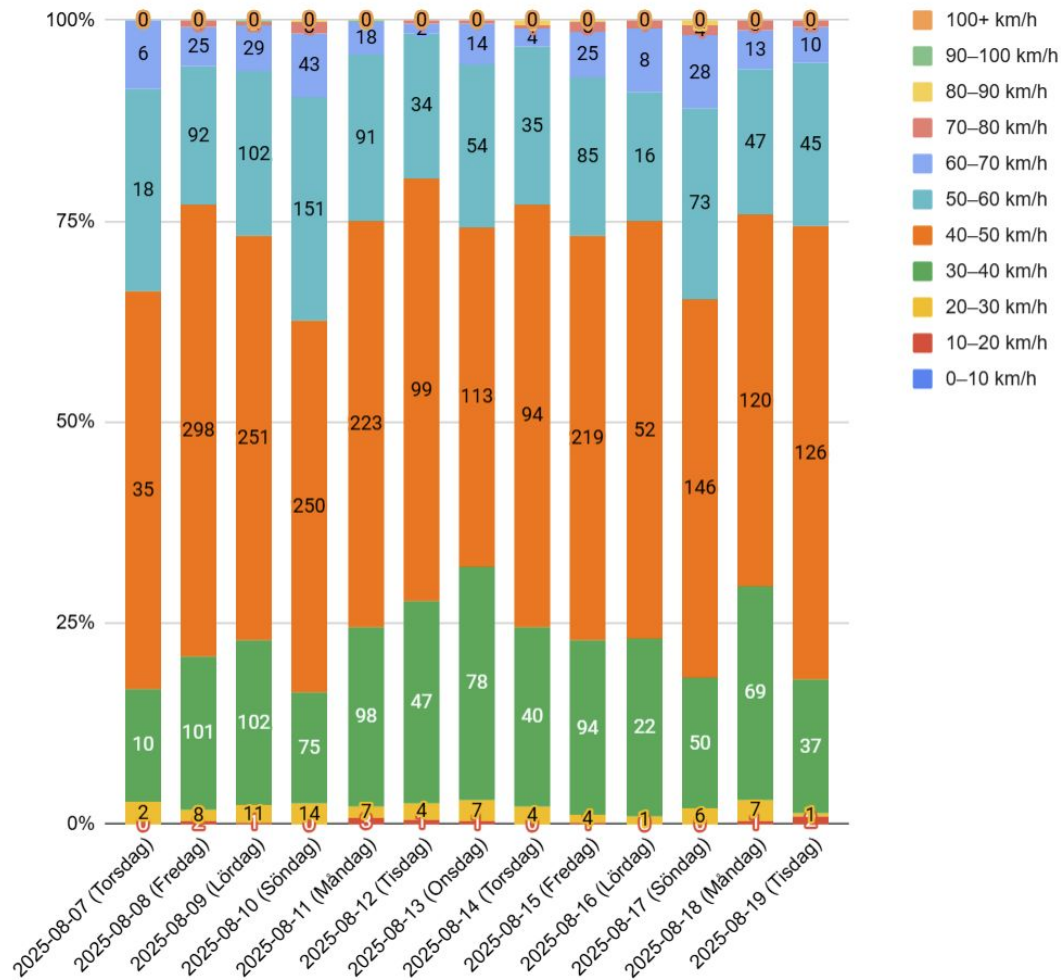
Hastighetsfördelning 0–40 km/h / 40km/h+ (antal bilar) per dag

Tabell: Hastighetsfördelning 0–40 km/h / 40km/h+ (antal bilar) per dag

Datum	0–40 km/h	40+ km/h
2025-08-07 (Torsdag)	12	59
2025-08-08 (Fredag)	117	414
2025-08-09 (Lördag)	114	385
2025-08-10 (Söndag)	92	450
2025-08-11 (Måndag)	112	329
2025-08-12 (Tisdag)	52	136
2025-08-13 (Onsdag)	86	182
2025-08-14 (Torsdag)	48	131
2025-08-15 (Fredag)	101	333
2025-08-16 (Lördag)	23	77
2025-08-17 (Söndag)	57	252
2025-08-18 (Måndag)	77	183
2025-08-19 (Tisdag)	41	182

Diagram: Hastighetsfördelning (antal bilar) per dag

Tabell: Hastighetsfördelning (antal bilar) per dag

Datum	0–10 km/h	10–20 km/h	20–30 km/h	30–40 km/h	40–50 km/h	50–60 km/h	60–70 km/h	70–80 km/h	80–90 km/h	90–100 km/h	100+ km/h
2025-08-07 (Torsdag)	0	0	2	10	35	18	6	0	0	0	0
2025-08-08 (Fredag)	0	2	8	101	298	92	25	5	0	0	0
2025-08-09 (Lördag)	0	1	11	102	251	102	29	2	0	1	0
2025-08-10 (Söndag)	0	0	14	75	250	151	43	8	1	0	0
2025-08-11 (Måndag)	0	3	7	98	223	91	18	0	0	1	0
2025-08-12 (Tisdag)	0	1	4	47	99	34	2	1	0	0	0
2025-08-13 (Onsdag)	0	1	7	78	113	54	14	1	0	0	0
2025-08-14 (Torsdag)	0	0	4	40	94	35	4	1	1	0	0
2025-08-15 (Fredag)	0	1	4	94	219	85	25	5	1	0	0
2025-08-16 (Lördag)	0	0	1	22	52	16	8	1	0	0	0
2025-08-17 (Söndag)	0	0	6	50	146	73	28	4	2	0	0
2025-08-18 (Måndag)	0	1	7	69	120	47	13	3	0	0	0
2025-08-19 (Tisdag)	0	2	1	37	126	45	10	2	0	0	0

Sammanfattning

De analyserade uppgifterna visar att medelhastigheten varierar beroende på hur ofta ett fordon passerar sträckan:

- Fordon registrerade endast en gång: medelhastighet 47,4 km/h
- Fordon registrerade två gånger eller fler: medelhastighet 44,9 km/h
- Fordon registrerade fem gånger eller fler: medelhastighet 41,4 km/h
- Unika fordon som registrerades endast en gång: 2651
- Unika fordon som registrerades flera gånger: 401

Dessa uppgifter tyder på att fordon som passerar sträckan oftare tenderar att hålla lägre hastighet än de som endast passerar en gång.

Det är alltså tydligt att den övervägande majoriteten av förare i Los endast passerar genom orten. Sådana passerande förare överskrider hastighetsgränsen oftare, baserat på de insamlade uppgifterna.

Nuvarande situation

Nuvarande situation

För närvarande (september-augusti 2025) har en dialog inletts med polisen, Trafikverket och Ljusdals kommun. Målet med det lokala medborgarinitiativet är att uppnå en betydande ökning av säkerheten för de mest utsatta – fotgängare och cyklister – samt att lugna trafiken.

Tack för ditt stöd!

Tack för att ni tog er tid att läsa.

Roman Hruska, författare, boende direkt på den berörda sträckan.